

דברי תורה

מאת כ"ק מרכז אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודת שלישית פרשת ויקהיל (שקלים) תשפ"ד לפ"ק

ויצא לאור ע"י מכון מעדר מלך וויען - גלון אלף תכ"ה

כך, כי עדין נשאר הוא תחת ידו ולא יצא מרשותו, יוכל לחת ממנה כאוות נפשו, ולא נפרד ממנה עדין למגורי. ואחר כך כאשר בא לפניו עני, بكل יtan לו בסבר פנים יפות, כי הלא בסוף ההוא כבר אין ברשותו ומוקדש הוא לצדקה. ועל כן אמר הכתוב 'נתן תחן לו, בכפל הלשון, שיש לחלק הנתינה לשנים, מתחילה נתן תחן לו, יtan ממנו להענין. וזה לא ירע לצדקה, ואחר כך יתן לו, יtan ממנו להענין. ואז לא ירע לבבר בתחר ל, שהרי הכספי ההוא כבר מובדל ומופרש ממנה לנtinyת צדקה, ובגלו הדבר הזה יברך ה' אלקיך ע"ש.

וזדנה כאן שנצטו בפעם הראשונה לחת ממונם הון רב לבניין המשכן, ואין חשיבות לכתף בבית ה' רק כאשר ניתן מנדבת הלב, זהה להם משה שמחלה פרישו כל אחד בביתו חלק ממונו לצורכי גבוה, ואז بكل יכולו ליתן מהו בנדבות לב. ואמר להם, מתחילה קחו מאתכם תרומה לה', קחו ממןכם להפריש זאת מאתכם עבור תהא זאת בנדבת הלב, וככל נדיב לבו יביאה את תרומה ה'.

*

וזדנה קודם שמסר להם מצות בנין המשכן, נאמר ויקהיל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה

קהו מאתכם תרומה לה', כל נדיב לבו יביאה את תרומה ה' (לה-ה). המפרשים דקדכו דתיבת קחו 'מאתכם' מיותר, וסוגי לומר קחו תרומה לה', וכמו שנאמר לו מפי ה', ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו (כח-ב). ועוד שחייב הדברים לשנים, קחו מאתכם תרומה לה', ושוב אמר כל נדיב לבו יביאה את תרומה ה'.

ונראה כי במצבות צדקה נאמר, נתן תחן לו, ולא ירע לבבר בתחר ל, כי בכלל הדבר הזה יברך ה' אלקיך בכל מעשיך ובכל משלחך ידר (דברים ט-ז). והיינו כי חשיבות המצווה היא כאשר נתן בנדיבות לב ולא ירע לבבו, ובמבחן בש"ע (ו"ד סימן רט-ג) צריך ליתן הצדקה בסבר פנים יפות, בשמהח ובטעוב לבב, ומהחאון עם העוני בצערו ומדבר לו דברי תנחותין. ואם נתנה בפנים זעפות ורעות, הפסיד זכותו ע"כ. ואמרה תורה שלא ירע לבבו בנתינתו, כי אין הוא נתן לאחרים אלא לטובה עצמו, והוא השקעהшибרכו ה' בכל מעשיו ומשלח ידו.

וחחיד"א בספרו פני דוד (פ' ראה שם את ס' פירש), כי התורה נותנת גם עצה זהה שיוכל ליתן בלי שירע לבבו בתחר ל. והיינו כי מי שנוהג להפריש מעשר ממה שהרוויח, שלוקח ומפריש תחלה סכום מיוחד שתהא מוקדש לנtinyת צדקה. ההפרשה הזאת אינו קשה עליו כל

קוזל ראה זמשועה באהלי צדריך ים

ברגשי גיל ושםחה ומתוך שכחה וחודוי להשי"ת, הגנו מגישים מעומק א דלי"א, ברכת מولا טבא וגדיiah, קדם עטרת ראשינו

~ כ"ק מרכז אדמו"ר שליט"א ~

לרגל השמחה השוריה בעמונו בנישואין נכתבו בת הדב"ז הרה"ג רבי יואל וויסמנDEL שליט"א

עב"ג החתן יעקב יואל נ"ז בן הרה"ג רבי אהרן אר"ל ערנער שליט"א.

יהא רעווא שיזכה לשבע שמחות ורב תענג וначת דקדושה מכל יו"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת גוא"ץ בב"א.

מה שצוה אותם, שבכל דבר יכנו עצם לשמו מה אהרן וחור אומרים, לא היה עושים את העגל, כי בודאי הם לא יסכימו להו לעולם. וכיון שנעשה העגל, זה לסתמן כי הם החשיבו דעתם והכרעתם יותר, ולא שמעו לקול הוריהם ומוריהם, ומהו נתהזה מעשה העגל. וזה שאמר משה ליהושע, קול ענות אני שומע, יש כאן קול ענות של אני, רמות רוחא של אני, אני יודע ומכיר יותר מהם, ומיעוט בניעתם לאהרן וחור גומו עשית העגל.

ולבן התקון על זה הוא, ויקhal משה את כל עדת בני ישראל, להקליל אותם להיות כולם יחד קומה שלימה, ראשיים עם אברים, והאברים נכנעים אל הראש, כי זה התקון על חטא העגל אשר ה'אנכי' הביאה שיעשו העגל, ויאמרו אלה אלה אלה ישראל. ויאמר אליהם משה אלה הדברים, הדיבורים של אלה אלה אלה ישראל, צוה ה' לעשות אותם, לתקן אותם, וזה על ידי ויקhal משה את כל עדת בני ישראל.

וזהנה צוה להם משה על מצות שבת, כי גם מצוה זו תיקון על חטא העגל, ובמאמרם (שבת קיח): כל המשמר שבתgeheltvo, אפילו עובד בעבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר (ישעה נ-ב) אשרי אנוש יעשה זאת וגוי שומר שבתgeheltvo, אל תקרי מחללו אלא מחול לו ע"ב. (עיין אור החיים הק).

*

ואמר הכתוב, ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה, כל העשרה בו מלאכה יומת, לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת לה-א). ובכלי יקר דקך למה אמר אלה הדברים, שנים במשמעותו, וזה לא הגיד להם בפעם ההוא כי אם מצות שבת. כי אין לומר שדברים קאי גם על המשכן שהזכיר אחר כך, שהרי נאמר זה הדבר אשר צוה ה', אם כן בזה הדבר המשכן אמרו, ומה אני מקיים אלה הדברים. ועוד קשה שאמר ששת ימים **תעשָׂה** מלאכה, והוא ליה לומר **תעשָׂה**, כי תעשה עצמה משמע. ועוד קשה שפסק זה, ששת ימים תעשה מלאכה, כולל מיותר ע"ב. וחו"ל (שבת ע). דקרו עוד, למה פרט מלאכת לא תבערו יותר משאר המלאכות כולם ע"ש.

וזהנה בספר אפרילן (להגאון רבינו שלמה גאנצפריעד ז"ל) ביאר, כי אדם שאינו מאשר מאמי אשר פרנסתו מן השמיים, וחושב בחיי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, קשה לו לשבות ביום השבת מנוחה שלימה, כי לפי מחשבתו יחסר אני שומע (לב-ז). כי הבין משה שם הי ישראלי עשי כפי

הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם (לה-א). וביאר בעוללות אפרים (ח"ב מאמר קפ), כי זאת הייתה למחמת יום הכיפורים, כאשר היו בני ישראל שרוים באחדות, ואז ויקhal משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, שייהיו תמיד שרוים באחדות, כאשר אח בלב אחד ע"ב.

ונראה בביורו, שאזהרה זו נוגע לאחר שנמחל להם חטא העגל ביום הכיפורים, וכמו שנאמר למשה סלחתי בדברך (במדבר יד-ט), ונצטו על עשיית המשכן לכפרה על חטא העגל (שמור' נא-ז). כי הנה הכלל ישראל הם גופ אחד, גוי אחד בארץ, ויעקב שבעים נשפט וקורא להם נפש (רש"י בראשית מו-כו). והם ביחיד קומה שלימה, וכמו שהגוף מעוצבת מרמ"ח אברים ושס"ה גידים, וכל אבר ואבר עושה תפkidvo המיווחדת לו, ואז הגוף בשלימותו. כמו כן הכלל ישראל, יש ראש העדה, דור דור ודורשו, נשמות שהם מיהודיים מן השמים להיות ראשיים. ויש עניין העדה, שתעדותם לשום עיניהם לסדר כל מה שנוצר להכלל ישראל. כמו כן יש מاري DIDIN ומاري DRGELIN, שעבודתם במעשה ידיהם ורגליהם, וכאשר כל אחד מבין מהו התפקיד שלו או הכלל ישראל עומדת על תללה. וכן שבעו כל האברים מכיריהם שיש להם להכנייה להרראש, כי רק על ידי הרראש יש חיים לאברי האדם, כמו כן בני ישראל צרכיהם להכנייה עצם לראשי ישראל, ורק אז יכולים הם להתקיים לתפארת.

ומשא רבינו כאשר עלה לשמים אחר מתן תורה, הבין כי אי אפשר להשאיר את בני ישראל בלי מנהיג וראש, על כן אמר להם, הנה אהרן והור עמכם מי בעל דברים ייש אליהם (שמות כד-ז). ואם יהיה לכם ספיקות, ודברים שנוצרבים אליהם (שמות כד-ז). ואם יהיה לכם שאלות אהרן וחור, ולא יעשו על דעת להכרעה, יפנו לשאול לאהרן וחור, והוא מתחלה לחור, עצם, כי בלי הרראש אי אפשר להאים לכינוי שהיה מעשיהם כראוי.אמין ישראל לא עשו כן, וזה הביא חטא העגל, שכאשר ראה העם כי בושש משה לדחת מן ההר, ורצו לעשות אליהם אשר ילכו לפניו, באו מתחלה לחור, הם לא בא לשאול דעתו, כי הם מבינים בעצם מה לעשות, אלא לצותו שיעשה להם עגל, וכאשר לא הסכים על ידם הרגו. ובאו שוב אל אהרן, יבין מזבח לפניו (לב-ה), ראה מה עשו לחור, ויהרגו גם אותו, ותתקיים (איכה ב-ט) אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, ועל כן עשו (סנהדרין ז).

ובאשר ירד משה מן ההר, וישמע יהושע את קול העם ברעה, ויאמר אל משה קול מלחה במחנה, ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלשה, קול ענות אנכי שומע (לב-ז). כי הבין משה שם הי ישראלי עשי כפי

במשך ימי השבוע בתורה ומעשים טובים, שורה עליון קדושת השבת ביותר שת. ואם אין ערשה עצמה כל בימי החול לא>IDבק בו הקדושה של שבת כראוי. ובماור ושם לשבת חול המועד סוכות) כתב לפרש מאמרם (סוכה מט), אמר רבי יוחנן שיתין מששת ימי בראשית נבראו, על פי מאמר חכמינו ז"ל (ברכות נז): שבת אחד מששים בעולם הבא. והנה עניין העונג הרוחנית הזה הוא כפי ההיכנה שעשו בשבוע כולל, שם האדם מכין עצמו בששת ימי השבוע לקשר עצמו לרשׁוּ ולחדרך בבוראו, ואני מטריד שבלו בענייני העולם הגשמי, אז נקל לו לטעום העונג הרוחנית, שהוא השתחששות עונג מציאות אלקוטו יתריך ואור קדושתו שמתגללה בשבת קודש. מה שאין כן באמ adam מוטרד בששת ימים של השבוע בהבי הרים, קשה לו להציג העונג ההוא בשבת. וזהו רמזו חכמינו ז"ל שיתין, פירוש החלק אחד מששים שאים טועם בשבת מעין עולם הבא מנוגם או ראלקוטו יתריך, מששת ימי בראשית נבראו, שלל ידי ששת ימי המעשה שהאדם מכין עצמו לקראת אלקיו, הוא משיג העונג ההוא ע"ב.

וזהנה מי שראשו שקוּן כל ימי החול בעבודה להרבות הון, וחושב חי ועומץ ידי ערשה חיל, גם כאשר שבת בשבת, יהיה לו זה רק יום מנוחה, אבל לא יום של קדושה. אך אם ביום החול שקוּן הוא בתורה ובעבודה, ומכיר אשר ששת ימים **תעשרה** מלאכה, הברכה במלאכתו היא מלאיה, מאת הבורא יתריךשמו, אז ביום השבעי יהיה לכם קדוש' דיקא, שבת שבתון לה, כי שיתין מששת ימי בראשית נבראו, לפי ההיכנה בחול יՐג'יש יותר קדושת השבת. ואמר שוב, לא תבררו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, اي אפשר להתלהב ולהבעיר נפשו בהתלהבות אש כאשר הגיע כבר יום השבת, זה עבודה שצרכין לטrhoח מתחלה בערב שבת, אז זוכה לאכוף פירוטיה ביום השבת.

*

וזהנה קריינו היום פרשת שקלים, ואיתה במדרש (תנחות תשא ג) שאמר הקב"ה למשה, חירך, כשם שאתה עומד עכשו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשון, בר בכל שנה ושנה שקוראיין אותה לפני, כאילו אתה עומד שם אותה שעה וזוקף את ראשון, מנין, כמה שקרוא בענין, וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראש, שא את ראש לא אמר, אלא כי תשא ע"ב. ויש להבין למה במצבה זו דיקא זוקף ראשיתן של ישראל.

ונראה DIDYOU כי הרמ"ח מצות עשה הם מכוונים נגד רמ"ח אברי האדם (מכות נג), והשס"ה לא תעשה נגד

לו פרנסת היום ההוא. ולכן הכתוב מקדים שששת ימים תעשרה מלאכה, דע לך שבששת הימים אין אתה ערשה את המלאכה בעצמך, אלא כל הברכה במלאכתך היא מלאיה, מאות הבורא יתריך שם, דמעונתיו של אדם קבועים לו מראש השנה (ביבה צו), ואז יהיה נקל לקיים המצווה של ביום השביעי יהיה לכם קדוש שבתון ע"ב.

אך יש לומר בזה עוד, כי הנה על שבת נאמר, ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו (בראשית ב-ג), שכמו שהשרה ה' בז ברכה, לכל ברכאן דלעילא ותתא ביום שבעה תלין (זה ק' ח'ב פח), בן השרה בז' קדושה מלמעלה. וביאורו, DIDYOU שככל דבר שיש בהבריאה ישנו בעולם שנה ונפש. ולעניןינו, קדושה ישנה גם בעולם שנה ונפש. בעולם, איתא במשנה (כלים א-ה) עשר קדושים הן, ארץ ישראל מקדשת מכל הארץ וכו', הר הבית מקדש מבנו וכו', החיל מקדש מבנו וכו', עד קדוש הקדשים שמקדשת ביותר. וכל מי שנכנס במקדש היה נשפע מהקדושה העזומה שהיתה שם שנתعلاה לקירובת אלקים.

ידועים דברי המדרש (ב"ר טה-כב) וירח את ריח בגדיו ויברכיו (ט-כ), כגון יוסף משיטתא וכו'. בשעה שבקשו שונאים להכנס להר הבית, אמרו יכנס מהם ובהם תחלה. אמרין לייה עול, ומה דעת מפיק דידך. נכנס והוציא מנורה של זהב. אמרו לו אין דרכו של הדיטו לשתחמש בז', אלא עול זמן תנינות, ומה דעת מפיק דידך, ולא קיבל עליו. אמר רבי פנחס נתנו לו מכס ג' שנים ולא קיבל עליו, אמר לא די שהכעתsti לאליך פעם אחת אלא שאכעיסנו פעם שנייה. מה עשו לו, נתנו אותו בחמור של חורשים והוא מנסרים בו, היה מצוחח ואומר, ווי אווי אווי שהכעתsti לבוראי ע"ב. הרי לנו שגם בוגד שנכנס למקדש כדי לבזוז את בית ה', בכל זה סייר להכנס בפעם השנייה ומסר נפשו על זה, הרי עד כמה גדול כח ההשפעה של כניסה לקדוש לשעה קלה וקצרה, שננטגן בו קדושה שלא היה יכול לחטא עוד.

וכמו כן הוא בקדושת הנפש של צדיק, שימושיע קדושה על כל המסתובבים אצלם. וכמו שפירשו ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וגוי (דברים ייב). ובגמרא (ברכות לג:) אותו יראה מילתא זורתא, ומשמי אין לבני משה מילתא זורתא. דהכוונה שאלו שהיו תמיד סביר למשה, לגבייהם מدت היראה מילתא זורתא. (עיין חולות יעקב יוסף פ' צו אות ג).

וועל דרך זה היא يوم שבת קודש, יום מנוחה וקדושה לעمر נתת, אין לך יום של מנוחה מעבודת השבוע, אלא זהו יום קדוש שימושיע קדושה על האדם להתעלות.ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, לפי גודל ועומץ ההיכנה

וזהו שאמר הגר לשמאלי, שרצו לחתגיר רק באופן שיקנה שלימוט בפעם הזאת שהוא בעולם ולא יutrיך שוב להתגלל, ויהיה עומד שם אחר פטירתו במנוחה וועוג ויעידן. ורגלי' הוא לשון פעם, כמו שלוש רגלים. והוא אומרו גירני על מנת שתלמידני כל התורה כולה בשני עומד על רגלי אחד, רצה לומר שאוכל לקיים פעם אחת, בפעם הזאת אני עומד בעולם הזה ולא אctrיך להתגלל שוב. לכן דחפו שמאלי באמת הבניין, כי דבר זה אי אפשר שיוכל לקיים כל התורה בעצמו בפעם אחת, דיש מצות הנוהגות בכחנים דיקא וכבל. אמונם היל נתן לו עזה שיתקשר עצמו לאחוב כל ישראל, ומה דעתך שני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה, שבמצות שתעשה חבריך תצא גם אתה ידי חובתך ע"ש.

וזהנה מצות שקלים היא ליתן מחיצית השקל דיקא, העשיר לא ירבה והידל לא ימעיט. וידועים דברי האלשריך, שהוא בא להורות על מدت האחדות בבני ישראל, שהם קומה שלימה, וכל אחד הוא רק מחיצית, ואין לו שלימוט עצמי בלי צירוף עם הכלל ישראל ממשה ע"ב. וכך המtabונן במצוות זו, ומכיר שהוא רק חלק מהקומה שלימה, אם כן יוכל לקיים כל מצות התורה על ידי שמתאחד עם הכלל, אשר כולם ביחיד מקיימים כל המצאות התורה, ואין צריכין להתגלל, אלא קונה שלימותו על רגל אחד. וזהו שרויו במצוות זו 'בקע לגלאת', שעל ידי קיום מצות מחיצית השקל, שרומו על התקשרותו כחלק מהכלל ישראל, על ידי זה מבטל ובוקע עניין הגלגול, כי יוכל לקיים כל התורה בחיי חיותו, כי הואابر מהקומה של הכלל ישראל שמקיימים ביחיד כל התורה כולה.

ויש לרמז עוד, כי אמרו (מגילה יג:) גליו וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשcole שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו, והיינו דתנן (שקלים א-א) באחר באדר משמעין על שקלים ע"ב. והנה המן הפיל על ישראל שני גורלות, חדא, מיום ליום, באיזה יום בחודש יוכל לנצח. שניית, מחודש לחודש (אסתר ג-ג), באיזה חודש יצילח. ובזאת שקלים נכשל בגורלו, ותלו אותו על העץ. והנה כאשר יבקע תיבת גלאת, הרי זה ב' פעמים גראל. וממצוות זו של שקלים, ביטול ושיבר השני גורלות של המן, שהקדמים שקליהם לשקליו].

הסת"ה גידין (וה"ק ח"א קע), שככל אבר מקבל חיותו מצות עשה, וכל גיד מצות לא תעשה. וככתוב בדורשות חותם סופר (לפ' שקלים קיה: בשער יוסף) דמסברא שהגלגולת הוא נגד מצות מחיצית השקל, כמו שנאמר בкус לגלאות מחיצית השקל בשקל החדש (לח-כ). על כן אמר כי תשא את ראש (ליבם), כדי לתקן את הראש ממש, תעשה מצווה זו השיכת לו, והוא מצות נתינת מחיצית השקל ע"ב. וכיון שמצוות זו היא נגד גלאות הראש, על כן כש庫רין פרשה זו, ונשלמה פרים שפטינו, עומד משה וזוקף ראשיהן של ישראל.

[ויש לרמז בкус לגלאת, שכאשר בкус תיבת לגלאת, עולה ב' פעמים רמ"ח, לרמז על הרמ"ח מצות עשה שהם נגד הרמ"ח אברים, וכל מצווה מכון נגד אבר אחד, מצווה זו מכון נגד הגלגולת.]

*

ויש לומר בויה עוד, דעתא בגمرا (שבת לא) מעשה בנכרי אחד שבא לפנישמי, אמר לו גירני על מנת שתלמידני כל התורה כולה בשני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבניין [מקל שהוא אמת אורך ומודדים בו אורך הבניין] שבידו. בא לפני היל, גיריה. אמר לו דעתך שני לחברך לא תעביד [בגון גילה גנבה ניאוף ורוב המצאות], זו היא כל התורה כולה, ואידך [שאר דברי תורה] פירושה [זהה מילתא הוा, לדעת איזה דבר שנאי], זיל גמור [ותדע] ע"ב.

וביאור בספר בית שמואל אחרון (הובא בישמה פ' שמות), דהנה שלימוט האדם הוא רק אם מקיים כל התרי"ג מצות, ואם חיסר אפילו מצווה אחת הוא צריך לפחות גלגול אחד דרבנן שחוර לו, וכן שרמו (עיין קב הישר פרק יט) תורה ה' תמיינה משיבת נפש (תהלים יט-ח), כי תורה ה' צריכה להיות תמיינה, שצורך לקיימה בשלימות שלא יחסר ממנה כלום, ואם לא זכה להזה, אז משיבת נפש, צריך לבוא עוד הפעם בגלגול. אך דבר זה אי אפשר לאדם שקיים בעצמו כל המצאות, דהא יש מצווה שנוהגים רק בכחנים, וגם יש מצווה שלא יגע לה הסיבה שיווכל לקיימה, כגון יום וחיליצה וגיטין וכדומה, והעצה להו שאישיך עצמו עם כלל ישראל, לאחוב את חבריו בגופו, אז נחשב כחלק מגופו של חבריו, והוא כבר אחד עושה מצווה זו, ואבר השני עושה מצווה אחרת. (עיין אור החיים ה' פ' פקודי לט-לט).

הගיון הזה נתנדב על ידי

מוח"ר ר' יעקב מישעלמאן היי לרגל השמחה השיריה בעמונו בחולדה בנו למל טוב	מוח"ר ר' יודה ארוי ווינארטן היי לרגל השמחה השיריה בעמונו בנישואו בנו למל טוב	מוח"ר ר' פנחס בר"ם רובין היי לרגל השמחה השיריה בעמונו בנישואו בנו למל טוב	מוח"ר ר' פִּיאַוֵּל גָּתְּהָעֶרֶר הַיִי לרגל השמחה השיריה בעמונו בנישואו בנו למל טוב
درשת ז' אדר ע"י כ"ק מון אדנו"ר שליט"א יתקיים א"ה ביום א' הבעל"ט בבית מדרשינו אחר התפלת מנחה - מינחה בשעה 7:30			
קול מעדי מלך ווין – 718.400.7710 • הרואה לנדב להוציאת הגליון יפנה להר"ר יואל כה"ש פ"יערוועקרער היי' 347.425.2151 MechonMMVien@gmail.com			